

KOMMUNEDELPLAN FOR KYSTSONEN

SØR-VARANGER KOMMUNE

2004-2016

Planbeskrivelse 21.01.02

Utarbeidet av Bente Olsen, Mia De Coninck, Halvard Kvamsdal, 09.11.01
 Revidert av Bente Olsen, Mia De Coninck, Halvard Kvamsdal, 21.01.02
 1. gangs behandling i Planutvalget 14.11.01 i sak 0206/01
 Utlagt til offentlig ettersyn i tidsrommet 17.11.01 – 17.12.01
 2. gangs behandling i Planutvalget 06.02.02 i sak 0011/02
 Behandlet og vedtatt i kommunestyret 19.02.02 i sak 0001/02

Innholdsfortegnelse	
1. INNLEDNING	3
2. GRUNNLEGGENDE FORHOLD	3
3. HOVEDSIKTEMÅL MED KYSTSONEPLANEN	3
4. LOVGRUNNLAG OG FORSKRIFTER	3
5. VIRKNINGER AV PLANEN	6
6. BAKGRUNNSMATERIALE FOR KYSTSONEPLANLEGGINGEN	7
7. KYSTSONEPLANPROSSEN	7
7.1 ORGANISERING	7
7.2 PLANPROSSEN	8
8. DISPONERING AV SJØAREALENE	9
8.1 ARKAKULTUR (A)	9
8.1.1 Utvelgelse av akvakulturområder	9
8.1.2 Akvakulturområder	10
8.1.3 Bestemmelser og foringer i lovverket	10
8.1.4 Retningslinjer	12
8.2 FLERBRUKSOMRÅDE; NATUR-, FRILUFTS-, FISKE-, FERDSEL- OG AKKAKULTUROMRADE (NFFFA)	12
8.2.1 Utvelgelse av NFFFA-områder	12
8.2.2 Flerbruksområder NFFFA	12
8.2.3 Bestemmelser og foringer i lovverket	13
8.2.4 Retningslinjer	13
8.3 FISKEOMRÅDER	13
8.4 FERDSEL	14
8.5 FRILUFTSOMRÅDER (F)	15
8.5.1 Utvelgelse av friluftsområder	15
8.5.2 Friluftsområder	15
8.5.3 Bestemmelser og foringer i lovverket	15
8.5.4 Retningslinjer	15
8.6 FLERBRUKSOMRÅDE; NATUR-, FRILUFTS- OG FERDSELSONRÅDE (NFF)	15
8.6.1 Utvelgelse av NFF-områder	15
8.6.2 NFF-områder	15
8.6.3 Bestemmelser og foringer i lovverket	15
8.6.4 Retningslinjer	16
8.7 FLERBRUKSOMRÅDE; NATUR-, FRILUFTS-, FISKE- OG FERDSELSONRÅDE (NFFF)	16
8.7.1 Utvelgelse av NFFF-områder	16
8.7.2 NFFF-områder	16
8.7.3 Bestemmelser og foringer i lovverket	17
8.7.4 Retningslinjer	17
8.8 RÅSTOFFUTVINNING	17
8.8.1 Skjellsand, gras og sand	17
8.8.2 Tang og tøre	17
8.9 NATURVERNOMRÅDE	17
8.10 KULTURMINNEVERN	18
8.11 DUMPINGSOMRÅDE	18
8.12 FLYTTELED FOR REINDRIETEN	18
9. AVSLUTTENDE KOMMENTAR	19
10. VEDLEGG	19

Lov om laksefiske

Har bestemmelser om grunnetters rett til fiske i sjø, utvisning av lakseplasser, deres plassering, og regulering av avstand mellom fæststående redskap på disse og annet fiskeri. Lovens § 7 pålegger kommunen å ta fiskeinteressene inn i planlegging etter PBL.

Fiskesykdomsloven

Har bl. a. bestemmelser om etablering av akvakulturanlegg som tar sikte på å hindre sykdomsutbrudd, og bestemmelser om tiltak ved utbrudd, herunder innføre forbudssoner. Tiltak kan gjelde så vel oppdrett som ville arter. I medhold av loven kan det også stilles krav til slakterienes plassering. Loven forvaltes av Landbruksdepartementet.

Forurensningsloven

Pålegger alle oppdrettsanlegg å ha utslippstillatelse. Dumpingplasser for avfall i sjø (samle plass for skipsvrak) krever så vel forurensningsmyndighetenes som Kystverkets godkjenning. §§ 33a og 40-44 stiller krav til kommunal avfallsplan og beredskap mot forurensning.

Lov om naturvern

Gir hjemmel for å verne spesielle natur- og landskapsområder. I kystsonen vil den vanligste form for vern være ulike typer reservat.

Friluftloven

§§ 6-8 har bestemmelser om allemannsretten på sjø og sjøis. I områder med stor utfart kan det, med hjemmel i § 15, fastsettes regler som begrenser allemannsretten når særlige forhold gjør det nødvendig.

Viltloven

Omfatter sjøfugl. I medhold av loven kan det innføres biotopvern. Etter § 7 skal det i kommunepplansammenheng tas hensyn til viltinteresser.

Kulturminneloven

§ 9 pålegger kommunen å utrede og innlemme vern av automatisk fredede kulturminner i regulerings- og bebyggelsesplaner. Kulturminneloven (kml) verner kulturminner under vann på to måter. Er kulturminner et såkalt automatisk fredet kulturminne (fast kulturminne fra før 1537 eller et fast samisk kulturminne eldre enn 100 år) er det fredet direkte gjennom loven, jfr. kml § 4, 1. og 2. ledd. Også skipsfunn er beskyttet direkte av loven, men ikke fredet som fredet kulturminne. Etter kml § 14 tilhører funn av mer enn 100 år gamle båter, skipsskroge, tilbehør, last og annet som har vært om bord eller deler av slike ting i utgangspunktet staten. Det er forbudt med handlinger eller tiltak som kan skade skipsfunn, jfr § 14, 2. ledd.

I PBL § 20-4 er det bestemt hva arealplanen kan inneholde av arealbrukskategorier og utfyllende bestemmelser. For sjøområdene er det særlig § 20-4, nr 5 som blir brukt.

§ 20-5 i samme lov gir bestemmelser om hvordan planen skal behandles. Loven gir også bestemmelser om hvordan kommunepplanarbeidet skal organiseres, om medvirkning og samarbeid.

Sikringsone, forbudssone, restriksjonsone og buffersoner

En del av akvakulturområdene ligger i midlertidig sikringsone (foreslått forbudssone), foreslått restriksjonsone (eventuelt forbudssone) og/eller buffersoner.

Den midlertidige sikringssonen (foreslått forbudssone) innebærer at områdene ikke kan benyttes til oppdrett av anadrom laksefisk (områder fra Neiden, og ut Kjøfjord og Korsfjord). Det er i dag etablert skjeloppdrett i område A-6, mens det er søkt om tillatelse til oppdrett av kongekrabbe i samme område.

Den foreslåtte restriksjonssonen (regjeringens forslag til nasjonale laksefjorder) strekker seg fra Kjelmsøy og inn Bøkfjorden. Det medfører usikkerhet med hensyn til om disse områdene vil kunne benyttes til oppdrett av anadrom laksefisk. Regjeringens innstilling åpner for oppdrett av laksefisk, men med strenge restriksjoner. Fylkesmannens høringsuttalelse innebærer et forbud mot oppdrett av anadrom laksefisk i restriksjonssonen, slik at den i realiteten blir en del av forbudssonen. Sør-Varanger kommunes høringsuttalelse er at restriksjonssonen skal ha en geografisk avgrensning nord for Kjelmsøy, noe som innebærer at også område A-3 vil omfattes av restriksjonssonens bestemmelser. Sør-Varanger kommunens innstilling er at vedtatte bestemmelser for buffersonen ivaretar de hensyn regjeringen vektlegger, og at det derfor ikke er behov for særskilt restriksjonsone i Bøkfjorden. Innvil regjeringens forslag om nasjonale laksefjorder er behandlet i Stortinget høsten 2002, vil Sør-Varanger kommune ikke tilrå lokaliteter for oppdrett av anadrom laksefisk i disse områdene.

Buffersonen er opprettet for å forebygge, begrense og utrydde sykdommene infeksøs hematopotetisk nekrose (IHN) og hemorhagisk virusseptikemi (VHS). I følge forskriften er det tillatt å drive oppdrett av anadrom laksefisk i sonen, men det er ikke lov å frakte laksefisk ut av sonen. Matfiskten må derfor slaktes i sonen. Det er fullt lovlig å frakte laksefisk inn i sonen (eksempel fisk til slakteri eller settefisk/smolt). Sonen er definert som følgende: de norske delene av nedslagsfeltene til Grense Jakobselv og Pasvikvassdraget og de mellomliggende vassdrag, samt kystområdene utenfor. Det er i dag etablert lakseoppdrett i området A-1 som ligger innenfor denne sonen.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Sør-Varanger kommune.

5. Virkninger av planen

I PBL § 20-6 står det at kommuneplanen skal legges til grunn ved planlegging, forvaltning og utbygging i kommunen.

Kystsonen, med tilhørende arealbruk, har direkte rettsvirkning. Dette innebærer at arbeid og tiltak som er nevnt i lovens § 81, 84, 86a-b og 93 (arbeid og tiltak som krever byggetillatelse, samt visse andre konstruksjoner og anlegg), ikke må være i strid med vedtatt arealbruk i kystsonen. Det samme gjelder andre tiltak som kan være til vesentlig ulempe for gjennomføringen av planen. Retningslinjene som er gitt i arealplanen skal være styrende for kommunens behandling av saker i kystsonen (disse er gitt for at en lett skal kunne se hvilke tiltak og aktiviteter som kan foregå i et område, og hvilke som vil være til vesentlig ulempe for gjennomføringen av planen).

Når ikke annet er bestemt, gjelder kystsonenplanen foran eldre rikspolitiske bestemmelser, reguleringsplan og bebyggelsesplan, men faller bort i den utstrekning den strider mot slike bestemmelser som senere er gjort gjeldende.

1. Innledning

Sør-Varanger kommune har en av de lengste kystlinjene i Finnmark. Denne strekker seg langs de åpne deler av Varangerfjorden, men også langs de mer skjermede bifjordene. Fjordsystemene blir i dag benyttet til næringsvirksomhet, ferdsel, natur- og friluftsmål.

I dag er det oppdrettsaktivitet på laksefisk i Jarfjord, Oterfjord og Storbukt (Bugøyfjord), mens det finner sted forsøk på oppdrett av nye marine arter (blåskjell og kongekrabbe) i områdene ytterst i Kjøfjord og rundt Bugøynes. Dette innebærer at store deler av sjøarealene benyttes til såkalt allment flerbruk, og slik vil det også være i kystsoneplanens kommende planperiode.

2. Grunnleggende forhold

Kommunedelplan for kystsonen i Sør-Varanger kommune er et tillegg til kommuneplanens arealdeler.

Kommunedelplanen består av:

- Arealplan kart over kommunens sjøareal, målestokk 1:100 000.
- Beskrivelse til kystsoneplan.

Kystsoneplanen bør i fremtiden integreres i kommuneplanens arealdeler, hvor den vil inngå som et eget kapittel i kommunens totale arealplan. Sør-Varanger kommune vil dermed ha en plan for kommunens totale areal (sjø og land). Ved en rullering vil det være naturlig å kjøre en samlet planprosess.

3. Hovedsiktet mål med kystsoneplanen

- Kystsoneplanen skal være med på å sikre en forsvarlig og langsiktig forvaltning av sjøarealene og ressursene i havet.
 - Planen skal være et styringsredskap for å nå en ønsket utvikling i kommunen. Planen skal også brukes som et ledd i prosessen med å skape arbeidsplasser og trivsel i kommunen.
 - Planen skal være styrende for næringsvirksomhet i sjøen i en 4-årsperiode, og legge føringer for utviklingen på lang sikt. Planen skal sikre en balansert arealbruk mellom fiske, ferdsel, oppdrett og fritidsbruk. Gjennom planlegging kan forvaltningsspørsmål innenfor planlagte områder få en raskere saksbehandling enn i dag. Planleggingen skal også sikre viktige interesser som friluftsliv, kulturminner og naturvern. I planprosessen er alle de ulike interessene vurdert opp mot hverandre, og gitt prioritet. Arealplanens del om kystsonen dokumenterer med andre ord hva de ulike partene er blitt enige om i planprosessen.
 - Arealplanens del om kystsonen gir også informasjon til befolkning og næringsliv om hvordan arealene skal disponeres i fremtiden. Dette sikrer næringene mulighet for en langsiktig og strategisk planlegging.
- ## 4. Lovgrunnlag og forskrifter

Ved innføringen av ny plan- og bygningslov (PBL) i 1985, og med senere endringer i 1989, ble det gitt anledning til å planlegge arealbruken i sjø. Loven gjelder helt ut til grunnlinjen (PBL § 1).

Kystsoneplanen er en del av kommuneplanens langsiktige del, og skal ha en tidshorisont på 10-12 år. Planen skal rulleres (behandles politisk) minst 1 gang pr valgperiode (PBL § 20-1). Den lovfestede rulleringen skal hindre at områder "låses" fast for lang tid fremover. Det er viktig at det i planen, og ved rulleringen av planen, tas høyde for at endrede forhold i kommunen eller teknologisk utvikling kan føre til andre arealbehov enn de vi ser for oss i dag.

Kommunen kan, dersom det foreligger særlige grunner, etter søknad gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser i denne lov (PBL § 7).

Planlegging i sjø betinger også at kommunen skal ta hensyn til de særlover som gjelder for de ulike formål innenfor sjøarealene, i den grad at en ikke kan håndlegge eller hindre aktiviteter i områder hvor særlover kommer inn. Dette gjelder spesielt:

Havne- og farvannsloven

§ 6 tillegger Kystdirektoratet å fastsette forskrift eller treffe enkeltvedtak om bruk eller forbud mot bruk av avgrensede farvann når trafikkavviklingen eller allmene miljøhensyn gjør det nødvendig. Lovens § 18 fastslår at arbeid og anlegg så vel innenfor som utenfor PBLs virkeområde i havnedistriktet skal godkjennes av kommunen. Dersom tiltak kan føre til endring eller innskrenkning av farvannet til hinder for ferdselen, kreves tillatelse fra Kystdirektoratet. Bestemmelsen gjelder både tiltak i sjø og på land, som broer, kabelspenn og lignende, dersom de har betydning for fartøys fremkommelighet. Med hjemmel i lovens § 16 kan kommunen fastsette havneforskrifter som begrenser fri ferdsel og fri bruk av farvann innen havnedistriktet.

Sjøloven

§ 506 gir Sjøfartsdirektoratet fullmakt til å fastsette sjøveisregler for å hindre at fartøy utsettes for eller voldter annen fare eller skade, om nedsatt fart eller største tillatte fart i nærmere angitte farvann mv.

Saltvannsfiskeloven

Regulerer fisket etter marine arter. Fiskeridirektoratet er reguleringsmyndighet. Kapittel V, om regler og orden på fangstfelt, vil ha betydning for kystsoneplanleggingen, spesielt §§ 25-28, som omhandler låssetting og forhold mellom tradisjonelt fiskeri og akvakulturanlegg.

Oppdrettsloven

Får anvendelse så vel i sjø som i vassdrag. § 5 stiller absolutte krav som må være oppfylt for at konsesjon kan gis, herunder at virksomheten ikke medfører fare for sykdom på ville arter, ikke medfører fare for forurensning og ikke er klart uheldig plassert i forhold til annen utnyttelse av området, så vel ferdsels- som miljømessig. Etter § 16 kan det stilles krav til oppdretsanleggs tekniske standard. Loven forvaltes av Fiskeridirektoratet.

Lov om havbeite

Gir Fiskeridepartementet anledning til å gi konsesjon for slik virksomhet i et avgrenset geografisk område. Konsesjonen kan samtidig legge restriksjoner på annen bruk på og ved lokaliteten.

6. Bakgrunnsmateriale for kystsonplanleggingen

Kystsonplanen er utarbeidet med grunnlag i følgende materiale:

- Eksisterende arealplaner for Sør-Varanger kommune.
- Andre vedtatte kommunedelplaner (Strategisk næringsplan, Kommunoplan, Fylkesplan, Handlingsplan for Kyst-Finmark m.v.).
- Kystsonplanene til de tilgrensende kommuner.
- Møter med fiskeri- og oppdrettsaktører i kommunen.
- Lokaltidsundersøkelser og LENKA-prosjektet.
- Møter med andre interessegrupper.
- Møte med regionale og statlige styringsorganer.
- Ulrike skriv, rapportier og innspill.
- Folkemøter.
- Diskusjoner i styringsgruppen/ plangruppen.

7. Kystsonplanprosessen

I sak 0104/00 vedtok Planutvalget i Sør-Varanger kommune den 13.06.00 oppstart av kystsonplanprosessen. Sør-Varanger kommune har sammen med de andre kystkommunene i Finnmark deltatt i et fellesopplegg i regi av Fiskeridirektorates regionkontor i Finnmark. Dette var et tiltak i Handlingsplan for Kyst-Finmark, hvor man fikk tilført nødvendig bistand og kompetanse.

Planen utarbeides etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

7.1 Organisering

- **Styringsgruppe:** Det faste utvalg for Plansaker (Sør-Varanger formannskap) har vært styringsgruppe for kystsonplanen. De endelige vedtak er truffet av kommunestyret.

- **Prosjektgruppe:** Det ble nedsatt en intern prosjektgruppe i kommunen som bestod av arealplanlegger (prosjektleder), havnesjef, saksbehandler/planlegger på plankontoret, avdelingsleder plan og miljø, avdelingsingeniør i oppmåling, seksjonsleder teknisk drift og førstekonsulent ved næringsavdelingen.

Prosjektgruppen har hatt som oppgave å drive planarbeidet fremover, og har stått ansvarlig for å samordne kystsonplanen med kommuneplanens arealdel, deltatt i registreringer/ datannsamlinger, utarbeidelse av tenakart, samt vært ansvarlig for fremdrift og møtevirksomhet.

På grunnlag av sykemeldinger og vakanser fra årsskiftet 2000/2001 oppstod det en stillingstid arbeid for en lengre periode. For å få avsluttet den påbegynte planprosessen engasjerte kommunen Bedriftskompetanse as som prosjektleder fra september 2001. Ansvarlig rådgiver hos Bedriftskompetanse var Bente Olsen. Bedriftskompetanse as har i denne perioden inngått som en del av prosjektgruppen.

- Referansegrupper:

I planprosessen ble det gjennomført møter med de ulike næringsinteressene og brukerne av kyst- og havområdene i kommunen. Man anså det derfor ikke som nødvendig å opprette en egen referansegruppe for brukerne.

I løpet av planprosessen har det i arbeidsgruppen vært avholdt 2 strategimøter og 3 arbeidsmøter. Det er i tillegg avholdt 2 folkemøter, samt kartleggings- og avklaringsmøter med ulike bransjer/næringer og interessegrupper. I tillegg er det gjennomført møte med Finnmark fylkeskommune, Fylkesmannen i Finnmark, Sametinget, Statens Vegvesen og Fiskeridirektorates Regionkontor i Vadsø den 2. november 2001. Det faste planutvalget i Sør-Varanger kommune ble orientert underveis i prosessen. De ga godkjenning til høringsutsendelse av planen i november 2001.

Representanter fra Sør-Varanger kommune har i tillegg deltatt på møter hvor man i regi av fiskeridirektoratet har samlet kystkommunene til utveksling av erfaringer, kompetanseheving og felles konsulentbistand.

7.2 Planprosessen

Kystsonplanprosessen startet med annonsering av oppstart 08.09.00. Organisering, tidsplan/framdrift og ansvarsfordeling var da i grove trekk bestemt, og formål/mål med planarbeidet vedtatt. I løpet av høsten år 2000 mottok man de første innspillene. Dessverre ble det som beskrevet ovenfor en stillingstid i arbeidet i hele år 2001 frem til september. I løpet av perioden september-oktober 2001 ble registreringer blant brukerne av de nære kyst- og havområdene foretatt. Det er også lagt vekt på at nåværende og planlagte aktiviteter på land skal tas hensyn til ved planleggingen i sjø. Dette gjelder for eksempel aktiviteter i hytte- eller industriområder. Det fant sted et godt samarbeid med både næringsaktører og fritidsbrukere. Det ble utarbeidet temakart som danner grunnlag for diskusjonene i møter som fant sted i oktober 2001, hvor de innsamlende dataene ble kvalitetssikret i samarbeid med brukerne av kyst- og havområdene.

På bakgrunn av de registreringer som ble gjort utarbeidet man et utkast til plankart og planbeskrivelse. Dette ble presentert for planutvalget i møte den 31. oktober 2001. Dette utkastet ble også sendt ut til alle brukergruppene som hadde deltatt i prosessen, og de regionale og statlige sektormyndighetene. Etter nye avklaringsmøter og folkemøter, og de påfølgende nødvendige justeringer, ble planutkastet lagt ut til offentlig ettersyn i november 2001. Det er forventet at kommunestyret vil gjøre det endelige vedtaket i februar-mars 2002.

Arealbrukskategoriene som er benyttet i planen er *akvakultur* (A), *fritilfsliv* (F), *fjerbruksområde for natur*, *fritilfsliv og ferdset* (NFF), *fjerbruksområde for natur*, *fritilfsliv, fiske og ferdset* (NFFF) og *fjerbruksområde for natur*, *fritilfsliv, fiske, ferdset og akvakultur* (NFFFA). I tillegg har man belyst tema som råstoffutvinning, naturvernområder, kulturminnevern, dumpingområde og flytteled for reindriften.

8. Disponering av sjøarealene

Sjøen har tradisjonelt vært flerbruksområde der fiske, ferdsl og rekreasjon stort sett har levd sammen uten særlig konflikt. I Sør-Varanger kommune er det fortsatt få og små konflikter mellom de ulike interessene i kystsonen. Men en videre vekst i oppdrettsnæringen (både laksefisk og nye marine arter), samtidig med en forventet økt aktivitet i kystsonen, gjør det likevel nødvendig med en avklaring i forholdet mellom de ulike interessene som benytter kommunens kystarealer.

Som supplement til det overordnede plankartet er det utarbeidet temakart over de aktiviteter som finner sted, samt de områder som er vernet. Disse kartene skal ligge til grunn for kommunal saksbehandling, og være retningsgivende for disponering av arealene.

På bakgrunn av PBL § 20-4, nr. 5 "Områder for særskilt bruk eller vern av sjø og vassdrag, herunder ferdsl-, fiske-, akvakultur-, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon med en eller flere av de nevnte brukskategorier", er det i kystsonenplanen avsatt områder til;

8.1 Akvakultur (A)

8.1.1 Utvelgelse av akvakulturområder

Oppdrett er en næring i utvikling; nye arter og teknologi gjør det vanskelig å forutsi hvordan næringen vil bli i fremtiden. Ved utvelgelsen av områder er det lagt vekt på følgende kriterier; annen bruk av området, eksponering, resipientforhold, strømforhold, isdannelse, topografi og verneverdier. Det har vært et mål at de områder som avsattes til akvakultur skal omfatte gode lokaliteter i forhold til ovennevnte kriterier. Det er derfor ikke lagt ut akvakulturområder i de områder hvor man anser at det vil være en risiko for rømming og skade på oppdrettsanlegg. Spesielt er dette vurdert i forhold til de arealer som ligger eksponert i forhold til strøm- og værforholdene i Varangerfjorden, noe som har medført at man har funnet det forsvarlig å legge ut akvakulturområder i de mer skjermede bifjordene.

Forutsetningen for utvelgelse av områdene er basert på den teknologi som i dag brukes i oppdrettsnæringen, dvs. tradisjonelle merdanlegg i sjø, hengekulturer og oppfôringsystemer plassert på bunnen. Nye arter og vesentlige teknologiske endringer kan føre til at planen må revideres.

I plankartet er det avsatt 9 områder til akvakulturførmål. Planen omfatter både områder hvor det er tildelt konsesjoner for oppdrett av laks og nye marine arter, og områder som er lagt ut til etablering av ny akvakulturvirksomhet. I planen er det ikke markert hvilke arter (anadrome laksefisk, marine fiskearter og skaldyr) som skal kunne nytte planlagte akvakulturområder. Dette fordi Plan- og bygningsloven ikke hjemler en slik differensiering. En del av akvakulturområdene ligger i midlertidig sikringsone (foreslått forbudsone), foreslått restriksjonsone (eventuelt forbudsone) og/eller buffersoner. Dette innebærer forbud eller sterke restriksjoner for oppdrett av anadrom laksefisk, noe som medfører at akvakulturområdene hovedsakelig vil kunne benyttes til oppdrett av marine fiskearter, skjell eller skaldyr. Dette vil bli nærmere kommentert i beskrivelsen for hvert enkelt akvakulturområde.

Som planlagte akvakulturområder er større sammenhengende områder/soner lagt ut, ikke enkeltpunkt. Søker må likevel søke på koordinat, eventuelt flere innenfor det aktuelle

området. Selv om et område er satt av til akvakultur i planen, skal det være offentlig høring på lokaliseringsplanen og kommunen gir sin tilråding, og plassering av det enkelte anlegg innenfor det planlagte området må fortsatt godkjennes av de aktuelle myndigheter (Fiskeridirektoratet, Fylkesmannen, Kystverket og Fylkesveterinæren). Fremtidige landbaserte oppdrettsanlegg bør legges til kommunens øvrige industriområder, og det settes krav om reguleringsplan ved bygging.

Det er ikke gjennomført lokalitetsundersøkelser innenfor alle de avsatte akvakulturområdene. Lokalitetsvalg må derfor i stor grad avklares av oppdretterne i hvert enkelt tilfelle gjennom konsesjons- og lokalitetsøknader.

8.1.2 Akvakulturområder

Områder planlagt for akvakultur;

- A-1: Jarfjorden; vestsiden av fjorden, fra Laksneset og i retning Sponbukt
- A-2: Bøkfjorden; sørøst av Kjelhmøy, mot Ytre Skogerøy
- A-3: Bøkfjorden; Prestbukt ved Kjelhmøya
- A-4: Korsfjorden; nordstiden av fjorden, fra Tyttebærbukta til Semskesteinsneset
- A-5: Korsfjorden; sørsiden av fjorden, fra Klubben til Pulkneset
- A-6: Kjøfjorden; Brashamn
- A-7: Bugeyfjord; Oterfjord-Kastierholmen
- A-8: Bugeyfjord; Storbukt
- A-9: Bugeynes; Sankarholmen-Svimey

Det eksisterer i dag godkjente lokaliteter/konsesjoner innenfor de foreslåtte akvakulturområdene A-1, A-6, A-7, A-8 og A-9. Dette er lokaliteter/konsesjoner for oppdrett av laksefisk, blåskjell, og kongekrabbe.

8.1.3 Bestemmelser og foringer i lovverket

For å drive oppdrett trenger en konsesjon i medhold av lov av 14. juni 1985 om Oppdrett av fisk og skaldyr m.v. Det er Fiskeridirektoratet som er konsesjonsmyndighet. Formålet med denne loven er å bidra til at oppdrettsnæringen kan få en balansert utvikling, og bli en lønnsom og livskraftig distriktsnæring.

Oppdrettslovens § 5, første ledd (ufravikelige vilkår):

Tillatelse skal ikke gis dersom anlegget;

- 1) Vil volde fare for utbredelse av sykdom på fisk eller skaldyr.
- 2) Vil volde fare for forurensning.
- 3) Har en klart uheldig plassering i forhold til omkringliggende miljø eller lovlig ferdsel eller annen utnyttning av området.

Videre er utslippsfyllatelse etter forurensningsloven nødvendig for å få konsesjon, samt for å få nye oppdrettslokaliteter. Det er Fylkesmannens Miljøvernavdeling som gir utslippsfyllatelse. Videre er behandling etter Havne- og Farvannsloven, Fiskeeksportsloven og Forurensningsloven nødvendig for å få klarert nye oppdrettslokaliteter. Disse lovene forvaltes av henholdsvis Kystverket, Fylkesveterinæren og Fylkesmannens Miljøvernavdeling.

Oppdrettsnæring har tidligere hatt problemer med sykdom og forurensning, men er i dag forholdsvis sykdomsfri. En laksekonsesjon trenger minimum tre lokaliteter med en viss innbyrdes avstand for å hindre smittespredning. Videre setter veterinærmyndighetene som et

generelt krav at det skal være minimum 5 km mellom lakseanlegg. Det skal også være om lag 5 km mellom lakseanlegg, fiskeslakteri og laksevassdrag. Mellom anlegg som inneholder forskjellige arter, skal det være minimum 1 km mellom anleggene. Det vil i hver enkelt sak bli gjort selvstendige vurderinger i forhold til disse kravene på bakgrunn av bunntopografi og strømforhold på lokalitetene. For små driftsenheter vil det være grunnlag for å vurdere mindre avstander mellom egne lokaliteter. I tillegg til tre faste lokaliteter, kan det oppstå forhold som gjør at oppdretterne har behov for avlastingslokaliteter.

Ved å legge ut områder til akvakultur, sikrer man at arealene ikke blir tatt i bruk til formål som ikke er forenlig med oppdrettsvirksomhet (jfr. PBL § 20-6). Områdene vil imidlertid fritt kunne brukes til fiske, fangst og friluftsliv når området ikke er tatt i bruk til akvakultur. Dersom et oppdrettsanlegg er etablert i området medfører det en del restriksjoner på annen bruk av området rundt selve anlegget (oppdrettslovens § 14):

- ferdslsforbud nærmere enn 20 meter
- forbud mot fiske etter annen fisk enn laks nærmere enn 100 meter

Akvakulturområdet A-1 (og eventuelt også A-2 og A-3) ligger innenfor den såkalte buffersonen. Dette er en sone som er opprettet for å forebygge, begrense og utrydde sykdommene infeksjons hematopietisk nekrose (IHN) og hemoragisk virusseptikemi (VHS). I følge forskriften er det tillatt å drive oppdrett av anadrom laksefisk i sonen, men det er ikke lov å frakte laksefisk ut av sonen. Marfisker må derfor slaktes i sonen. Det er fullt lovlig å frakte laksefisk inn i sonen (eksempel fisk til slakteri eller settefisk/smolt). Det er i dag etablert lakseoppdrett i området A-1. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Sør-Varanger kommune.

Akvakulturområdet A-2 og A-3 ligger også innenfor den foreslåtte restriksjonssonen. Dette medfører usikkerhet med hensyn til om disse akvakulturområdene vil kunne benyttes til oppdrett av anadrom laksefisk. Regjeringens innstilling åpner for oppdrett av laksefisk, men med strenge restriksjoner. Fylkesmannens innstilling innebærer et forbud mot oppdrett av anadrom laksefisk i restriksjonssonen, slik at den i realiteten blir en del av forbudssonen. Sør-Varanger kommunes innstilling er at restriksjonssonen skal ha en geografisk avgrensning nord for Kjelmøy, noe som innebærer at også område A-3 vil omfattes av restriksjonssonens bestemmelser. Sør-Varanger kommunes innstilling er at vedtatte bestemmelser for buffersonen ivaretar de hensyn regjeringen vektlegger, og at det derfor ikke er behov for særskilt restriksjonsone i Bøkfjorden. Inntil regjeringens forslag om nasjonale laksefjorder er behandlet i Stortinget høsten 2002, vil det ikke tildeles lokaliteter for oppdrett av anadrom laksefisk i A-2 og A-3. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Sør-Varanger kommune.

Akvakulturområdene A-4, A-5 og A-6 ligger innenfor den midlertidige sikringssonen (foreslått forbudszone). Dette innebærer at disse akvakulturområdene ikke kan benyttes til oppdrett av anadrom laksefisk. Det er i dag etablert skjelloppdrett i område A-6, mens det er søkt om tillatelse til oppdrett av kongekrabbe i samme område. I disse områdene kan det i perioder være isgang i fjorden, noe som må tas hensyn til ved utforming og plasseringen av oppdrettsanleggene. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Sør-Varanger kommune.

8.1.4 Retningslinjer

I områder planlagt for akvakultur kan det gis tillatelse til lokalisering av oppdrett for fisk, skjell og skaldyr, så fremst anlegget ikke kommer i konflikt med gjeldende spesiallovgivning og konsesjonsvilkår.

Ved søknad om konsesjon eller søknad om ny lokalitet må lokalitetsvalg avklares med søkeren i hvert enkelt tilfelle. Det er utført lokalitetsundersøkelser på enkelte lokaliteter innefor de planlagte akvakulturområdene i regi av private selskaper.

Inntil akvakulturanlegg er etablert, kan annen virksomhet foregå uhindret. Etablering av oppdrettsanlegg vil legge restriksjoner på fiske (100 m) og ferdsls (20 meter). Låssetting skal unngås i akvakulturområdet, der anlegg er etablert.

I område A-4 skal anlegget forsøkes plassert slik at fortøyninger kan plasseres i seilingsledene i en dybde på 15m fra vannoverflaten.

I område A-7 skal anlegget forsøkes plassert slik at det ikke bidrar til utslipp inn i Vognfjorden.

Ved tildeling av lokaliteter til skjelloppdrett skal man forsøke å unngå områder hvor dybden er mer enn 100 meter.

I de akvakulturområdene hvor det er etablert lakseplasser på privat eller statlig grunn, skal utforming og posisjonering av nye anlegg skje etter samråd med eier/bruker av lakseplassen og Sør-Varanger Sjølaksfiskerilag. Spesielt skal det tas hensyn til at lakseplassens redskap kan settes og betjenes uhindret av oppdrettsanleggets fortøyningssystemer. Oppdrettsanlegg kan ikke plasseres slik at lakseplassens redskap kommer i konflikt med forbudssonen for fiske rundt oppdrettsanlegget.

Det vil ikke tildeles lokaliteter for oppdrett av anadrom laksefisk i områdene A-2 og A-3 før regjeringens forslag til nasjonale laksefjorder er behandlet i Stortinget høsten 2002.

8.2 Flerbruksområde; natur-, friluftsliv, fiske-, ferdsls- og akvakulturområde (NFFFA)

8.2.1 Utvelgelse av NFFFA-områder

I enkelte områder har vi gjennom samtaler med brukere og interessegrupper avklart at det ikke vil medføre store konflikter dersom man definerer området som et flerbruksområde NFFFA. Det vil si at området kan benyttes til aktivitetene fiske, ferdsls, natur og friluftsliv og akvakultur.

Det at arealene er satt av som NFFFA-områder innebærer at Sør-Varanger kommune ikke anser det som problematisk dersom det etableres oppdrettsvirksomhet i disse områdene. Bakgrunnen for dette er at NFFFA-områdene er lagt til områder hvor utøvelsen av fiske, ferdsls, natur- og friluftsliv finner sted med relativt lav intensitet og hyppighet, og at etablering av akvakulturanlegg i disse områdene dermed ikke vil bidra til å endre områdenes hovedkarakter av å være et flerbruksområde.

8.2.2 Flerbruksområder NFFFA

På bakgrunn av ovennevnte har vi avsatt følgende områder til flerbruksområder NFFFA:

- NFFFA-1: Holmengråfjord
- NFFFA-2: Ytre del av Kjølfjord
- NFFFA-3: Oterfjord-Ytre Bugøyfjord
- NFFFA-4: Svinøy ved Bugøyfjord-grensen mot Nesseby kommune
- NFFFA-5: Bokfjorden; Krokfjordneset-østre nes i Sølfertbukta, Russevikneset via Hareholmen til Laukbuktneset

8.2.3 Bestemmelser og føringer i lovverket

Det at områder er definert som NFFFA innebærer at alle de ulike formålene fiske, ferdsl, natur og friluftsliv og akvakultur er sidesitt. Tiltak som kan være til ulempe for utøvelsen av disse aktivitetene kan ikke gjennomføres i strid med formålet for NFFFA-områdene.

Utøvelsen av de ulike aktivitetene i NFFFA-områdene er regulert gjennom de ulike særlovene, for eksempel Saltvannsfiskeloven, Oppdrettsloven, Friluftsløven, Havne- og Fåravnsløven m.v.

NFFFA-1 området dekker arealer som befinner seg i den såkalte buffersonen. I følge forskriften er det tillatt å drive oppdrett av anadrom laksefisk i sonen, men det er ikke lov å frakte laksefisk ut av sonen. Matfiskten må derfor slaktes i sonen.

NFFFA-2 området dekker arealer som inngår i den midlertidige sikringssonen, og mulige fremtidige forbudsosonen. Dette innebærer at det ikke kan etableres oppdrettsanlegg for anadrome laksefisk i dette området. Det som dermed kan finne sted er oppdrettsvirksomhet innenfor nye, marine arter som for eksempel torsk, kongekrabbe, kråkebolle og skjell. Den teknologi som blir benyttet til denne typen oppdrett medfører at hindringer i forhold til de andre aktivitetene som finner sted i området blir minimalisert.

NFFFA-5 området dekker arealer som i høringsutkastet var foreslått til akvakulturområde. På bakgrunn av de uttalelser man mottok er arealene omdefinert til et NFFFA-område. Dette fordi potensielle brukerkonflikter er til stede, og en slik omdefinering medfører at eventuelle søknader om oppdrettslokaliteter må ut på en bred høringsrunde.

8.2.4 Retningslinjer

I NFFFA-områdene vil aktivitetene i praksis kunne utøves som i dag, og de reguleres gjennom særlovene. Dersom akvakulturvirkosomhet etableres i området, reguleres forholdene gjennom Oppdrettsloven med hensyn til fiske og ferdsl.

Ved etablering av oppdrettsanlegg i Holmengråfjorden skal man sikre en plassering av anlegget som ikke medfører forøynings-/landfeste nærmere enn 500 meter fra labyrimen (se avsnittet om kulturminnevern).

NFFFA-5 området dekker arealer som inngår i den foreslåtte restriksjonsosonen (eventuelt forbudsosonen). Dette innebærer at det ikke er avklart hvorvidt det vil være muligheter for å etablere oppdrettsanlegg for anadrome laksefisk i dette området. Sor-Varanger kommune vil derfor ikke tildele lokaliteter for oppdrett av anadrome laksefisk i dette området for regjeringens forslag til nasjonale laksefjorder er behandlet i Stortinget høsten 2002.

8.3 Fiskeområder

Fiskenene har til alle tider benyttet det meste av sjøarealene i kommunen til næringsvirksomhet. Enkelte områder er likevel av større betydning for næringen. Fiskerinnæringens bruk av kystsonen er preget av sesongvariasjoner, samt at den endres over tid.

Fiske i sjø reguleres av Saltvannsfiskeloven av 3. juni 1983, som er en fullmaktslov hvor det utstedes forskrifter for å regulere ulike fiskerier. Loven sier klart fra om at fiske kan foregå overalt, og gir ingen begrensning på fiske innenfor planlagte spesialområder så fremt de ikke er unyttet etter reguleringsformålet. Da vil de enkelte særlover for virksomhetene (for eksempel Oppdretts- og Saltvannsfiskeloven) regulere forholdet mellom de ulike arealbruksinteressene.

Kystsonenplanen kan ikke regulere selve fisket, redskapstyper eller biologisk uttak. Kystsonenplanen skal først og fremst kartlegge bruken av arealene i kystsonen, for å bruke disse registreringene i plansammenheng. Sammen med fiskerierinteressene i kommunen er alle fiskeområder, trålfelt, kaste- og låssetingsplasser, lakseplasser, nødhavnet, gyte- og oppvekstområder registrert.

For å sikre at det også i fremtiden kan drives næringsfiske, må viktige områder for fiske sikres mot etablering av faste anlegg og innretninger som kan skade eller ødelegge viktige fiskeområder i kommunen. På selve plankartet er det ikke avsatt fiskeområder som egen arealkategori. De viktigste fiskeområdene inngår i stedet som en del av områder avsatt til flerbruksområder NFFF og NFFFA. De viktigste låssetingsplassene og nødhavnene er avmerket som informasjon i plankartet. På temakart er alle registreringene i forbindelse med fiskeraktivitetene inntegnet. Det er viktig at en i kommunal saksbehandling og disponering av arealer i flerbruksområder i sjø for fremtiden tar spesielle hensyn til fiskerierne, og bruker ovennevnte temakart for fiskeri som retningsgivende grunnlagsmateriale.

Låssetingsplasser; Kobbholmfjord, Pasvikhamna, Jarfjord, Holmengråfjord, Kobbvågen, Bugøyfjord.

Nødhavner; Holmengråfjord, Semskefjord, Kobbvågen.

Lakseplasser; Ca. 270 registrerte lakseplasser på privat og statlig grunn rundt om i hele kommunen.

Gyte- og oppvekstområder; Det finnes ingen store, konsentrerte gyte- og oppvekstområder i kommunen, noe som medfører at man sikrer gyting og oppvekstområdene i nødvendig grad ved å la disse inngå i et flerbruksområde NFFF.

8.4 Ferdsl

Farleder har ikke fått egen arealbruk, men de viktigste er satt inn som streksymbol på selve kartet. Fiskerileder, mindre biler og snarleder er tegnet inn på temakart. Tekniske installasjoner og anlegg må ikke legges i, eller oppstilt, hvit sektor som vist på sjokartet, eller være i konflikt med farleder, så fremst ikke dette er godkjent av Kystverket. Ferdsl er ivarettatt gjennom avsetning av flerbruksområdene NFF, NFFF og NFFFA, som er beskrevet i egne delkapitler.

Med hensyn til etablering av frihavn i Sør-Varanger kommune, vil dette behandles gjennom prosesser i forbindelse med utarbeidelsen av en egen reguleringsplan.

8.5 Friluftsområder (F)

8.5.1 Utvelgelse av friluftsområder

På bakgrunn av innspill som har kommet i møter med de ulike brukere og interessegruppene, har Sør-Varanger kommune ønsket å sette av arealer til friluftsområde. Dette er arealer som benyttes til friluftsliv og rekreasjon, og som man ønsker å sikre mot fremtidige inngrep.

8.5.2 Friluftsområder

På bakgrunn av ovennevnte har man satt av Sandbukta på østre side av Bugøyfjorden til friluftsområde. Dette området brukes til bading, grilling, rekreasjon m.v., og man har et ønske om å kunne bevare området slik det er i dag. Friluftsområdet i sjøen bør knyttes til et friluftsområde på land.

8.5.3 Bestemmelser og føringer i lovverket

I et friluftsområde vil rettsvirkningen etter planen innebære at tiltak m.v. som vil være til ulempe for formålet ikke kan plasseres der, dette kan for eksempel være plassering av bøyer og andre fortøyningsinnretninger. Bakgrunnen vil være ønsket om en viss begrensning av de øvrige formål til fordel for de spesielle aktiviteter som finner sted i området. Kommunen kan, dersom dette er ønskelig, fastsette adferdsregler med hjemmel i friluftlovens § 15.

8.5.4 Retningslinjer

Dersom det i forbindelse med utøvelsen av friluftsliv og rekreasjon blir aktuelt å foreta utbygging av for eksempel flytebrygge, grillområde m.v., må tiltakene avklares i nær dialog med brukerne. Tiltaket må også avklares i forhold til annet gjeldende regelverk.

8.6 Flerbruksområde; natur-, friluftsliv- og ferdelsområde (NFF)

8.6.1 Utvelgelse av NFF-områder

På bakgrunn av innspill som har kommet i møter med de ulike brukere og interessegruppene, har Sør-Varanger kommune ønsket å sette av et flerbruksareal. Dette er arealer som benyttes til ferdsl, natur- og friluftsliv og rekreasjon, og som man ønsker å sikre mot fremtidige inngrep som kan skape begrensninger for dette formålet.

8.6.2 NFF-områder

Sør-Varanger kommune har avsatt følgende flerbruksområder NFF;

- NFF-1: Sanden i Småstrauman
- NFF-2: Vålbukt på Kjelmevå
- NFF-3: Indre del av Semskefjord (Krokfjord)
- NFF-4: Ellinghamna på Tømmerneset

Disse flerbruksområdene for ferdsl, natur- og friluftsliv er satt av på bakgrunn av innspill fra brukergrupper som benytter disse områdene.

8.6.3 Bestemmelser og føringer i lovverket

Det at områder er definert som NFF innebærer at aktivitetene ferdsl, natur og friluftsliv er prioritert. Tiltak som kan være til ulempe for utøvelsen av disse aktivitetene, for eksempel

plassering av ulike anlegg, brygger, bøyer, forensning eller dumping av masser eller gjenstander kan ikke skje i srid med formålet for NFF-området.

Utøvelsen av de ulike aktivitetene i NFF-området er regulert gjennom de ulike særlovene, for eksempel Saltvannsfiskeloven, Friluftslivloven, Havne- og Færveisloven m.v.

8.6.4 Retningslinjer

Lokale foreninger ønsker i fremtiden å se på muligheten for å etablere flytebrygge og ankringsplasser, samt bygge opp ulike rekreasjonstilbud (eksempel grillsted). En slik etablering skal planlegges på en slik måte at alle parter involveres, og at man sikrer at formålet med området ikke reduseres i vesentlig grad.

8.7 Flerbruksområde; natur-, friluftsliv-, fiske- og ferdelsområde (NFFF)

8.7.1 Utvelgelse av NFFF-områder

Store deler av sjøarealene i Sør-Varanger kommune benyttes i dag til aktiviteter som omfatter fiske, ferdsl, natur og friluftsliv. Vi har derfor valgt å avsette de arealer som disse aktivitetene finner sted i som NFFF-områder. Det vil si at bruken av disse arealene i praksis fortsetter som før, og det åpnes for allmen flerbruk.

Det at arealene er satt av som NFFF-områder innebærer også at Sør-Varanger kommune ikke ønsker etablering av akvakultur i disse områdene. Bakgrunnen for dette er at NFFF-områdene er viktige for utøvelsen av fiske, ferdsl, natur- og friluftsliv, og at etablering av akvakulturanlegg i disse områdene kan være til hinder for dette. I tillegg har mange av fjordene et rikt fugleliv, kulturminner og uberørte områder som bør vernes mot denne typen aktiviteter.

Sør-Varanger kommune vurderer også egnetheten for akvakulturaktiviteter som liten i disse områdene;

- I mange bifjorder til Varangerfjorden medfører islegging, temperatur- og strømforhold, vannutskifling og bunntopografi at områdene er uegnet for akvakultur, selv om det er beregnet en 10-årsbølge på 3 m signifikant eller mindre. Mange av fjordene er terskefjorder.
- I Varangerfjorden medfører de uregelmessige strømforholdene, vind, og sjøgang (bølgehøyde) at områdene er uegnet til oppdriftsrisikohet hvor en benytter dagens teknologi. I området øst for Bugøya-Vadsøya viser beregninger en 10-årsbølge på 5 m signifikant eller mer, noe som øker sjansene for røming og skade på anlegg. Sør-Varanger kommune finner det derfor uforsvarlig at det tillates lokalisering av merbasert oppdrett av anadrome arter i sjøoverflaten i disse områdene.

8.7.2 NFFF-områder

På bakgrunn av ovennevnte har vi avsatt følgende områder som flerbruksområder NFFF;

- NFFF-1: Flerbruksområder i de ulike bifjordene til Varangerfjorden, som omfatter arealer i Grense Jakobselv, Kobbholmifjord, Småstraumen, Sandbukta, Sagfjord, Jarfjord, Bøkfjord, Langfjord, Elvenesfjord, Korsfjord, Neidenfjord, Munkefjord, Kjøfjord og Bugøyfjord.

- NFFF-2: Flerbruksområde som dekker de åpne sjøarealene i Varangerfjorden som strekker seg fra Grense Jakobselv (grensen mot Russland) til Bugøynes, og ut til kommunegrensen i sjø mot Vadsø kommune.

8.7.3 Bestemmelser og føringer i lovverket

Det at områder er definert som NFFF innebærer at aktivitetene fiske, ferdseil, natur og friluftsliv er prioritert. Tiltak som kan være til ulempe for utøvelsen av disse aktivitetene, for eksempel plassering av merder, brygger, bøyer, forurensning eller dumping av masser eller gjenstander kan ikke skje i strid med formålet for NFFF-områdene.

Utøvelsen av de ulike aktivitetene i NFFF-områdene er regulert gjennom de ulike særlovene, for eksempel Saltvannsfiskeloven, Friluftslvsloven, Havne- og Færveisloven m.v.

Enkelte deler av NFFF-1 området dekker arealer som inngår i forskrift om fredningssoner i Finnmark. Dette gjelder områder i elvemunningområdet i Grense Jakobselv, Karpeelva, Klokkeelva, Munkelva, Neidnelva og Sandneselva. Disse områdene er avmerket i plankartet. I disse områdene er det et generelt forbud mot å plassere kilnot eller krokgam nærmere enn 500 m fra munningen av laksefiskførende vassdrag. For enkelte vassdrag er fredningssonen utvidet. I sonene vil all fiske med annet redskap enn stang og håndsnøre være forbudt.

8.7.4 Retningslinjer

I NFFF-områdene vil aktivitetene i praksis kunne utøves som i dag, og de reguleres gjennom særlovene. Sør-Varanger kommune har derfor ikke utarbeidet egne retningslinjer for NFFF-områdene.

8.8 Råstoffutvinning

8.8.1 Skjellsand, grus og sand

Det kreves tillatelse for å utnytte sand- og grusressurser i havet kommersielt. Unntatt fra dette kravet er uttak i strandsonen av grunneier til husbruk. Massetak skal meldes til kommunen i henhold til PBL §§84-81, samt PBL kap. VII. Det er fylkeskommunen som kan gi konsesjon til uttak, med kommunen som høringsinstans. Uttak over 50 daa skal meldes til Miljøverndepartementet og/eller Landbruksdepartementet.

Hittil er det ingen som har henvendt seg med planer om masseuttak i havet, og det er derfor ikke satt av områder i planen til dette formålet. Fylkeskommunen kan ikke gi konsesjon som er i strid med vedtatte arealplan.

8.8.2 Tang og ture

Det er i dag ikke noen form for kommersiell utnyttelse av tang- og tareforekomster i Sør-Varanger kommune. Størrelsen av tang- og tareforekomstene i kommunen er ukjent. Tang- og tarestekene er viktige oppvekstområder for småfisk og andre marine ressurser, og dette bør vektlegges i den fremtidige forvaltningen av disse ressursene.

8.9 Naturvernområde

Vernet område må sikres i nødvendig utstrekning. Dette området er;

- **Neiden og Munkefjord Naturreservat**, fredet ved kongelig resolusjon av 1991, for å verne og bevare våtmarksområdets vegetasjon og fauna.

Det er vedtatt egne bestemmelser for verneområdet, som styrer arealbruken m.v. innenfor verneområdets grenser. Kopi av disse kan fås ved henvendelse til kommunen eller Fylkesmannens miljøvernavdeling. Forvaltningsmyndigheten for verneområdene er tillagt Fylkesmannen.

I kystsoneplanprosessen er det i tillegg tatt hensyn til at Fylkesmannen har sendt innspill om at området Kobholmifjord-Sagfjorden er foreslått vernet på grunn av fuglelivet, og at man ikke ønsker etablering av oppdrettsanlegg i dette området.

8.10 Kulturminnevern

Kulturminner i sjøen er svært dårlig kartlagt, men innspill fra Tromsø Museum opplyser om at det skal ligge mange skipsvrak som kan være aktuelle å verne som kulturminner i Sør-Varanger kommune. Forminner i sjøen er, som på land, sikret mot ødeleggelse gjennom lovgivningen. I praksis viser det seg at dette ofte ikke er tilstrekkelig for å unngå ødeleggelse av kulturminner. Det er derfor viktig at man ved etablering av faste installasjoner, anlegg eller større inngrep i sjøen foretar lokalitetsundersøkelser som også omfatter avklaringer i forhold til mulige kulturminner.

Bygge- og anleggstiltak må ikke lokaliseres slik at de medfører at automatisk fredede kulturminner skades eller skjemmes, jfr. kulturminnelovens §§ 3 og 6. Slike tiltak må ikke igangsettes før kulturminnemyndighetene har avklart at tiltaket kan gjennomføres, jfr. undersøkelsesplikten § 9. Når det gjelder tiltak under vann, og som berører havbunnen, er Fagenhet for arkeologi ved Tromsø Museum rette forvaltningsinstans.

Det er ikke satt av områder til kulturminnevern i kystsoneplanen for Sør-Varanger kommune, men de foreslåtte områdene for kulturminnevern ved Holmengrå, Kjelmyra og Kjøya er tatt hensyn til ved avsetning av de ulike arealbrukskategoriene i sjøen. Tromsø Museum vil prioritere de avsatte akvakultur- og NFFFA-områdene for undersøkelse.

8.11 Dumpingsområde

Det er etablert en dumpingsplass for kondennerte fartøy ved Brasfjellet i Kjøfjord. Området anses som tilstrekkelig for fremtidig bruk. Uansett vil det også i fremtiden være god tilgang på områder med store dyp, slik at et eventuelt nytt dumpingsområde burde kunne etableres uten at det kommer i konflikt med andre interesser.

8.12 Flytteled for reindriften

I forbindelse med at Skogerøy er sommerbeite for rein, er det avmerket en flytteled for rein i området neset nord for Natilbukkt - Østre Straumen på Skogerøy i Kjøfjord. Denne flytteleden er i bruk i følgende perioder;

- April-mai: Reinen flyttes ut til Skogerøy. Reindriftsutøvene er aktivt med i flytteprosessen.
- Juli-august: Reinen begynner å trekke over til fastlandet. I denne perioden beveger reinen seg på eget initiativ, og reindriftsutøvene vil ikke alltid være til stede.

- September: De reinene som er igjen på Skogerøy flyttes tilbake til fastlandet. Reindriftsutøverne er aktivt med i flytteprosessen.

Man bør om å de som utøver annen aktivitet i denne delen av NFFF-området opptrer ekstra varsomt og hensynsfullt i de perioder hvor reinen benytter flytleiden. Dette er spesielt viktig de månedene hvor reinen benytter leden på eget initiativ, og reindriftsutøverne ikke deltar aktivt i flyttingen.

Ved behov kan Reindriftsforvaltningen med hjemmel i Reindriftsloven innføre begrensninger på aktivitet i området i de perioder hvor dette er nødvendig.

9. Avsluttende kommentar

Sør-Varanger kommune har hatt som mål å utarbeide en kystsoneplan som sikrer utøvelsesmuligheter og arealer til alle de ulike aktiviteter og formål. Dette føler vi at vi har klart gjennom de prosesser som har funnet sted i forbindelse med utarbeidelsen av denne kystsoneplanen, og de prioriteringer som har funnet sted i kystsoneplanen.

10. Vedlegg

Følgende dokumenter er vedlagt kystsoneplan for Sør-Varanger kommune;

- Oversikt høringsinstanser
- Oversikt innkomne innspill, frist oktober 2000
- Oversikt deltakere på kartleggingsmøter i oktober 2001
- Oversikt innkomne innspill, frist oktober 2001
- Oversikt deltakere på konfliktavklaringsmøte i oktober 2001
- Oversikt over temaartene til kommunedelplanen for kystsonen

1. innspillsrunde, frist 31.10.00

NR	INSTANS	MERKNAD
1	Arve Tannvik	Naut til fiskere i Bugøynes
2	Arve Tannvik	Avsøtte arealer (til museumsformål, Pipolasjøene)
3	Neiden Båtforening	Kat, redskapshu på Mikkelnes
4	Regnor Pedersen	Vurdering av egnede lokaliteter for oppdrett
5	Sør-Varanger Sjølaksefiskerlag	Oversikt over lakseplasser
6	Arctic Products	Egnede lokaliteter for oppdrett
7	Øyvind Seipjærvi, DM	Egnede lokaliteter for oppdrett
8	Kystverket	Fantider, ankningsplasser, fyrlykter
9	Fylkesmannens Miljøvernadv.	Vernemåder m.v.
10	Varanger Kraft	Strømforsyning, vannkraftrettigheter
11	Forsvarets Bygningstjeneste	Aktiviteter, faste installasjoner
12	Tronsø Museum	Innspill om kulturminner under vann
13	Sør-Varanger Jeger & Fiskeforening	Utkaast til kystsoneplan
14	Bugøynes Fiskerlag	Oversikt over fiske- og gylteområder, lassetingsplasser, knabbefelt, andre marine ressurser
15	Statens Dyreressetilsyn	Melding om at de kan bidra i forhold til momenter som berøres av fiskestryklovsloven.
16	NVE	Vassdrag- og energianlegg

Oversikt over høringsinstanser offentlig ettersyn 17.11.01

Jarfjord, oppdrettsaktør	Regnor Pedersen
Sør-Varanger Sjølaksefiskerlag	Paul Hansen
Bugøynes Fiskerlag	Leif Ingilhe
DM, oppdrettsaktør	Øyvind Seipjærvi
Kirkens Seafood, oppdrettsaktør	Oddbjørn Ferjærvi
Arctic Products	Maugn San Lwin
Kirkenes Salmon	Arne Geirulv
Varangerfjord Marin	
Reinheitsstråkt 4/5 B	Knut Magga
Reinheitsstråkt 5A-C	Inge Randa
Reinheitsstråkt 1,2,3	Jan Arundsen
Neiden Båtforening	Fritz Mathisen
Ropav og Reavysund Hytteforening	Arnhild Finnesou
Sør-Varanger Turist/Ornitologforeningen	Hans Dransfeld
Naturvernforbundet	Gunnar Reinholdtsen
Hiltselaget	Stebjørn Sildnes
Lassiranta Båtforening	Torbjørn Ingilhe
Ropav Bygdelag	Arne Elisenassen
Sør-Varanger Jeger & Fiskeforening	Per Lillegren
Prosjekt Bugøyfjord	Walter Nilsen
Kirkenes Båtforening	Trygve Røtvold
Jakobsnes Båtforening	Biarne Engstad
Sør-Varanger Samforening/Neiden pensjonistfor.	Hjendis Nilsen
Neidenohvens Fiskefelleskap	Reino Arvola
Neiden Jeger- og fiske forening	
Grense Jakobselv Bygdelag	Jorunn Haug
Kobbølsholmen Båtforening	Kjetill Figenschou
Jarfjord Nærings- og bygdeutviklingslag	Jan Henrik Fredriksen
Samsk Kulturorganisasjon	Helge Stark
Sør-Varanger havnevesen	
Løvsstasjonen i Kirkenes	
Garnisonene i Sør-Varanger	
Statiskog	Kirkenes
Sydvaranger as	
Kinnel as	
Fylkesmannen i Finnmark,	Miljøvernavdelingen w/ Marianne Hvalbærken
Fylkesmannen i Finnmark,	Landbruksavdelingen w/Bjørn Torv Steffensen
Finnmark fylkeskommune,	Planavdelingen
Finnmark fylkeskommune,	Kulturvernsaksjonen,
Fiskeridirektoratet region Finnmark	Ton-Ola Rudi
Kystverket 5 distrikt	
Statens Vegvesen, Finnmark,	Vegkontoret
Sametingets miljø- og kulturvernadv.,	
Forsvarets bygningstjeneste	Region Nord-Norge
Varanger Kraft	
Kendrittsforvaltning i Øst-Finnmark	
Finnmark forfallskontor	
Norges Vassdrag og energiverk	Oslo
Norges Vassdrag og energiverk	Narvik
Distriktsvernebyrå i Sør-Varanger	
Fylkesvetemesteren i Troms og Finnmark	
Tromsø museum arkeologisk avdeling	
Finnmark Fiskerlag	Ivar Sagen
Bergevesnet	
Nesseby-kommune	
Vegveset kommune	
Varve formlature	

Deltakere på kartleggingsmøter ifm. kystoneplanlegging i Sør-Varanger kommune

Møte tirsdag 9. oktober 2001, kl. 19.00 på rådhuset

Tema: Fiske, oppdrett (yrkesutøvere i sjø)

Kontaktperson	Telefonnr.
Regnor Pedersen	78 96 69 17
Paul Hansen	78 99 80 72
Leif Ingelæ	78 99 03 56
DVM, oppdrettsaktør (møtte ikke)	78 97 05 00
Oddbjørn Leirjervi	78 97 04 90
Mannig San Lwin,	78 99 03 13
Torfinn Larsen,	
Stein Roger Seipjervi	
Arne Geiruly	78 99 29 80

Møte torsdag 11. oktober 2001, kl. 10.00 på rådhuset

Tema: Reinbeitedistriktets benyttelse av arealene

Kontaktperson	Telefonnr.
Knut Møgga	78 99 64 36
Jan Arndansen	78 99 68 07

Møte onsdag 10. oktober 2001, kl. 19.00 på rådhuset

Tema: Ferdsl, natur- og friluftsliv, verneinteresser, andre brukerinteresser

Kontaktperson	Telefonnr.
Fritz Mathisen	78 99 61 38
Harald G. Sunde	78 99 26 23
Hans Dransfeld	78 99 63 07
Gunnar Reinholdtsen,	78 99 86 91
Tor Aarnes	
Sigbjørn Sildnes	78 99 24 53
Torbjørn Ingthie	78 99 03 32
Arnt Eiliseussen	78 99 08 52
Per Lillegren	78 97 77 00
Walter Nilsen,	78 99 64 48
Rudun Vældålo	78 99 66 49
Trygve Kørvold	78 99 10 91
Bjarne Engstad	78 99 07 11
Hjørdis Nilsen	78 99 32 76
Reino Arvola	78 99 61 23
Roger Wartiainen	78 99 61 03
Jorunn Haug	78 99 08 57
Kjell Figeneslon	78 99 11 04
Helge Stærk	915 36231

2. innspillsrunde, frist 29.10.01

NR	INSTANS	MERKNAD
1	Neidenelvens Fiskefelleslag	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker ikke akvakulturområder ytterst i Kjøfjorden (A-6 og NFFFA-2). Dette begrunnes med isgang, samt at det er usikkert hvilke tulerper akvakultur kan skape for laksen i Neidenelva. Går inn for at forbudssonen forlenges til yttersiden av Kjøfjorden. Ønsker å avsette Natthubt ved Strømsnes til friluftssorråde (næringsområde?). Ankringsplasser (manteres ikke i plankartet).
2	Sarsak Kulturomanisasjon	<ul style="list-style-type: none"> Må ta hensyn til lakseplasser innenfor akvakulturområdene (er redd for disse vil forrenges, og at særlig kultur dermed vil forrenges). Forslår derfor å redusere omfanget av A-2, A-3 og A-4. I samme område, må man ta hensyn til hytter, spesielt i området Oksbæssneset, Bjørnebuk og Kobbvågen på Skogerøya. Sansetrender må hensyntas på Ytre Skogerøy og Kjøfjorden. Forslår minimumsavstand mellom anlegg og lakseplasser. Fredningszone på 1000 meter utenfor Labyrinten i Holmenråfjorden.
3	Ropelv og Renøysund Hytteforening	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker at A-2 og A-3 strykes fra planen. Ønsker å skjermes området fra Rødberget, via Reineya til Holmenråbukta mot akvakultur og industrielle inngrep. (Dette er ivarettatt i dagens utkast til kystsoneplan, og misforståelsen er oppklart).
4	Prosjekt Bugøyfjord	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker å skjermes mot akvakultur i området Storbukt (A-8) og Kasterholmenområdet (A-7 og NFFFA-3). Dette begrunnes med hensyn til lakseplasser (kombinasjonsnærings), faren for forurensning og isgang.
5	Sør-Varanger Sametforening/ Neiden Pensjonistforening	<ul style="list-style-type: none"> Samme som Prosjekt Bugøyfjord. I tillegg ønsker de å skjermes lakseplasser i forhold til akvakultur i Holmenråfjorden (NFFFA-1) og Solterbuk (A-4). Samiske kulturminner og fuglefler må også hensyntas.
6	Ropelv Bygdelig	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker å få belest i hvilken grad et utslipp fra landbasert røyeoppdrett vil føre til en økt tilvekst av kongekrabbe i Ropelv-området.
7	Kirkenes Salmon AS	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker flere områder avsatt til akvakultur, spesielt med tanke på nye arter. Dette gjelder områder i Korsfjorden, Bøkfjorden, Jarfjorden og Kobbholmfjorden.
8	Kobbholmen Båtforening	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker å utvide arealet for parkering og båtopstilling i Grense Jakobselv, for å kunne handtere den økte bruken av havna. Ønsker at grillplassen og fæstforøyningene i sanden i Småstrømmene blir avsatt til NFF-område.
9	Jakobsnes Båtforening	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker å avsette Semskefjorden (Krokfjorden) til NFF-område, da det er planlagt å etablere fytteøygge/ opankringsplasser i området.
10	Arctic Products (innsplittet 8. november 2001)	<ul style="list-style-type: none"> Ønsker en NFFA-zone fra Sveineya ved Bugøynes til grensen mot Nesseby kommune. Ønsker å begrense omfanget av bufferzonen, slik at grensen blir satt ved Holmenråfjorden.

Deltakere på konfliktavklaringsmøte ifm. kystoneplanlegging i Sør-Varanger kommune

Møte torsdag 1. november 2001, kl. 15.00 på rådhuset

Bedrift, forening	Kontaktperson	Telefonnr.
Sør-Varanger Sjølaksefiskerifag	Paul Hansen	78 99 80 72
Kirkenes Salmon	Arne Geiratr Oddbjørn Jerliervi	78 99 29 80 78 97 04 90
Arctic Products	Maung San Lwin, Torfinn Larsen,	78 99 03 13
Ropelv og Renøysund Hytteforening	Stein Roger Seipejervi Harald G. Stunde	78 99 26 23 78 99 11 04
Prosjekt Bugøyfjord	Arnhild Figenschou Hanne Ulvang	78 99 26 04 78 99 64 48
Sør-Varanger Sameforening, Neiden Pensjonistforening	Walter Nilsen, Reidun Veshidalo	78 99 66 49 78 99 32 76
Neidenselvns Fiskefelleskap (møte ikke)	Hjørdis Nilsen Reino Arvola	78 99 61 23 78 99 61 03
Samisk Kulturorganisasjon (møtte ikke)	Roger Warttainen Helge Stærk	915 36231

Oversikt over temakartene til Kommunedelplan for Kystsonen

Kystkart	Nr.116 fra 9/99
Generalplanutvalgets	Arealdisponering 1971
Fiskebrik i sjøen	Plankart fra møte med yrkesutøvere
Kystl-are.gidd	Oversikt av områder i arealplan og hytteplaner som grenser mot sjøen
Kystkart.gidd	Hoved og bifarleder, fyr, hvitsoner,
Laksepl.gidd	Lakseplasser, digital informasjon fra Arealis
Marm. oliv.gidd	Sårbare område ifht akutt forurensning, fra Arealis
Nødhavner.gidd	Nødhavner
Opdrett.gidd	Dagens oppdrettslokalteter
Verneomr.gidd	Verneområder

Alle digitale dokumentene finnes på stasjon K.:/ Kart/Arealis

Larkivene finnes i tillegg Møtekartene

De ble brukt i de forskjellige møter som ble avholdt i forbindelse med kystsonenplanen

Møte med yrkesutøvere i sjøen (se temakartene)	11.10.01
Møte med lag og foreninger	11.10.01
Innspill fra Reindriftsforvaltning	11.10.01
Innspill fra lossene i Kirkenes	12.10.01
Konfliktavklaringsmøte	01.11.01
Folkemøte i Kirkenes	07.11.01
Møte med Knut Magga	20.01.02